

ЗАПАРА В.М., к. техн. н., професор

ЗАПАРА Я.В., к. техн. н., доцент

Український державний університет залізничного транспорту

м. Харків, Україна

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОГО ТА БЕЗПЕЧНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

В умовах блокування російською федерацією морських портів України та суттєвих руйнувань транспортної інфраструктури залізниця є ключовим видом транспорту, яким забезпечуються перевезення. З початку повномасштабної агресії Росії вантажні перевезення, які є ключовим джерелом прибутку АТ «Укрзалізниця», скоротилися на 65,3%. Внаслідок обстрілів було зруйновано майже 6 300 км колій.

Держава вже здійснила субсидування діяльності АТ «Укрзалізниця», було виділено з резервного фонду державного бюджету 17,95 млрд грн. для здійснення залізницею заходів щодо забезпечення стабільного та безпечного функціонування залізничного транспорту. Через падіння обсягів вантажоперевезень, подорожчання паливно-мастильних матеріалів та зростання потреби у фінансових ресурсах на відновлення зруйнованої інфраструктури АТ «Укрзалізниця» підвищило тарифи на вантажні перевезення на 70%.

Зменшення обсягів перевезень АТ «Укрзалізниця» вже призвело до втрат доходів у сумі 3,30 млрд грн., при цьому висока ймовірність їх зростання до 4,67 млрд грн. Додаткові витрати товариства на відновлення інфраструктури та ремонт тягового рухомого складу у 2022-2023 роках можуть становити 2,4 млрд грн. Товариство зазнає непрямих збитків, пов'язаних із витратами на евакуацію, перевезення гуманітарної допомоги тощо, які вже становлять 1,81 млрд грн., при цьому існує висока ймовірність зростання таких втрат у 2022-2023 роках до 2,36 млрд грн.

З початку війни українські залізничники відіграли важливу роль у підтримці працездатності критично важливої інфраструктури. Завданням воєнізованого підрозділу на АТ «Укрзалізниця» було захист вантажів та елементів інфраструктури від розкрадання. З російським вторгненням у 2022 році завдання воєнізованої охорони було розширено до протидії військовим загрозам та захисту населення. Спеціальному воєнізованому підрозділу АТ «Укрзалізниця» доручено захищати інфраструктуру, вантажі і український народ. Працівники воєнізованих формувань Південної, Придніпровської та Одеської регіональних філій отримали нові бронезилети та аптечки.

Слід зауважити, що деякі залізничні підрозділи беруть участь також і у ліквідації та запобіганні пожеж, це також входить до завдань воєнізованого підрозділу. Загалом у парку АТ «Укрзалізниця» налічується 46 пожежних поїздів. За час повномасштабної війни вони вже 61 раз залучалися для боротьби з пожежами, аваріями і наслідками обстрілів.

АТ «Укрзалізниця» за останній час отримала сучасне протипожежне обладнання від закордонних організацій UnitedHelpUkraine, HelpRazom і Українського культурно-гуманітарного інституту. Зокрема, пожежникам Одеси, Кривого Рогу і Харкова передали сучасний захисний одяг, каски, респіратори та піногенератори у каністрах.

Розширення повноважень та додаткове укомплектування працівників воєнізованих підрозділів всім необхідним стає основою для забезпечення стабільного й безпечного функціонування залізничних перевезень.